

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fil.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefonszám: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca
17. szám.

hová: lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

A kiadóhivatal

munkakörei: Kéthelyi L.
és Társa könyvnyomdája
vállalja a lapnak, az előfi-
zetések, nyilatkozatok és hirdete-
lési díjak és a lap szerkeszté-
sére vonatkozó felzáró-
lások ide intézendők.

Az iskolaév kezdetén.

A nagy remények és a nagy elcsüggedés érzetének időszaka az iskolai év kezdete.

A gyermeki gyermek munkába állása váltja ki a nagy elcsüggedést a gondolkodó ember lelkében.

Vannak-e már egyáltalán gyermekek? Az ideális gyermekkedély kifejlődésére nincs idő. A hat éves gyermek már tanul. Ezt az emberparányt már azzal faggatják otthon és az iskolában egyaránt: tudod-e a lezket? Mi a munka holnapra?

Édes istenem! A hat éves gyermeknek már gondjai vannak. A zsenge lélek már aggódni tanul a holnap miatt!

És mikor — a természet rendje szerint — belemérül bájos játékaiba: fölírzza őt a kegyetlen parancsszó »tanulni!»

Szivdermesztő, hideg gondolat.

És mégis: ez az élet! A kultura ideálsorvasztó berendezése. Parancsoló szükség.

Az életáradat ma már oly erős hullámokban hömpölyög, hogy korán-edzett lények maradhatnak csak a föl-szinen.

A munka folytonos és nehéz. Az önös célok a homloktérben. Ezért törekszik mindenki az egyéni kiválóság nagy kvalifikációját megszerezni.

S az egyéni kiválóság ma már

nem az, ami volt: képesítés a közreható tevékenységre, hanem: vagyon-szerzési eszköz. Ebben merül ki a tehetség.

Az életküzdelemnek illetően ösvényre terelődésével aztán csak természetes, hogy a szülők gyermekeik kedélyének fölállozásával is ezeknek az ilyen életküzdelemre való kinevelésében serénykednek.

Hogy mit követel az élet a gyermekektől, azt legjobban tudják maguk az apák, a kik bizony sokszor zavarba jönnek, ha középisikolás fiukat a lezketből kikérdeznél megpróbálják.

De éppen ezért nagy hibát követ el a szülő, ki rá nem termett gyermekét mindenáron a tudományos pályára erőlteti. A tehetségtelen ifju iskolajárása tele van szenvedéssel. A nem neki való tér örökös csalódások kálváriája. Holott bizonyára volna mesterség, a mely lelkületének megfelelné és életet boldoggá tehetné. Ezen a téren még vezető is lehetne, holott erőltetett pályáján mindig lenézett, hányt-vetett és utolsó parád.

Maga a raczionális természet rendje megköveteli, hogy minden munkatér megkapja munkásait. Ez kizárja, hogy az intelligencia csakis és kizárólag a tudományos pályákon keresse érvényesülését.

Az a nagy reménység tehát, mely a szülőket az iskolai év kezdetén eltölti, csakis úgy válhat valóra, ha a

pályát nem a szülő vágyai, hanem a gyermek egyénisége szerint választották meg. Ez lenne az egyedüli orvossága sok élet boldogtalanságának és a társadalmi züllés mindinkább fenyegető, epidemikusan föllépő betegségeknek.

Mert: ugyebár mekkora szenvedés az a családkozás, a mit az élet ehibázott voltának fölismerése okoz. Az orvoslásnak akadályai: a visszahozhatatlanul elmulasztott idő. Az ily életnek vége: a tengődés, a boldogtalanság-szülte elcsüggedés, a csüggedés-szülte züllés, a züllés-szülte nyomor.

Ha tehát az élet a gyermek korai igába fogására készlet: legalább szerezzük meg neki a nyugodt öregkor késő örömeit cserébe az elsikkasztott ifjuságért.

Ez a szülők feladata. Nehéz, de kötelességszerű.

A gyermek tehetségei és hajlamai már az elemi oktatás során is fölismerhetők.

A középiskola első osztályaiban pedig már kétségtelenül megállapítható: alkalmas-e ez, vagy az a magasabb, tudományos pályákra?

Ha nem: ne kényszerítsük belőle a fájdalmas szerepbe, melyet a tehetségtelen ifju az élet szinpadán a sikertelenség biztos tudatával s a lelketlenek bántó gunyolódásai között játszhatik csak végig.

A versenyben mindenki elsősegre

TÁRCZA.

Siklóson.

Ugy vonzanak engem a mult idők emlékei: a várak és romok. Felidézem azt a kort, a mikor nagy és dicső volt nemzetem, a mikor itt éltek közöttünk azok, a kiket magyar királyoknak neveznek!

A hatalmas oligarchák tényszerűen berendezett büszke váraiban folyt az élet, vidám zaj töltte be azok termeit, a hol most síri csend uralkodik, miként a temetőben.

A várak nagy része romba dőlt. Megemésztek a letűnt századok viharai, vagy a Habsburgok kerlehetetlen gyűlölete, a mely minden egyes várban a magyar szabadság; egy-egy védőbástyáját látta.

Puskaporral vettette föl azokat a várakat, melyek a zsarnoki önkénynek ellentállni merészkedtek.

Mennyi emlékünknél semmisült így meg; de hát ők úgy is akarták, elpusztítani mindent, a mi hajdani nagyságunkra emlékeztet. Romba dönteni várainkat, oltárainkat, — feldulni, felégetni minden írást, mely a multból ránk maradt. Egy nemzet, mely

multját nem ismeri, lassankint beolvasztható annak a kohónak keverék anyagába, a melyet közönségesen Ausztria örökös tartományainak ismer a történelem. Már tudniillik az ő történelmük, az Ausztria népeit, a kik bennünket is magukkal egy fogalom alá soroztak s szeretnek sorozni ma is!

De hát nem sikerült nekik semmi! A százados küzdelmeiben kifáradt nemzet zsidbasztó álmaiból mindannyiszor felébredt, a mikor azt hitték, halálos romlásnak utolsó órái elérkeztek.

És ahányszor meg akartak semmisíteni bennünket, ujult erővel szálltunk sikra elrabolt szabadságunk védelmére. Diadalmasan lobogtattuk zászlóinkat s kitartó küzdelmeink bekere kényszerítettek azokat, a kik halálunkat akarták!

Ha másként lett volna, ha megértették volna e nemzet szívének dobogását, ha méltányolni tudták volna azt a nemes hűséget, odaadó ragaszkodást, a mely a magyarnak kitünő jellemvonása, milyen másként állnánk mi és allanak ők. Bizonyára nem tördeltek volna le egy-egy fényes ékkövet a Habsburgok koronájából, a mely az elvesztett csaták után bekövetkezett.

Kissé tovább is elkalandoztam, mint szándékom vala, de a romokon elmerengő lelkemnek jól esik egy kis keserű kifakadáás.

Siklós ősi vára a magas hegytetőről messzire ellátszik. Bástyái nagyrészt fennállanak s merengve néznek le a mélységbe. E vár hatalmas épület, a gondos tatarozás mellett maig is fenmaradt, pedig egykor nagy tűzvész pusztított itt. A mikor 1839-ben a villám lesújtott a vártemplom tornyába, leégett az egész tető, mely faszindelyivel volt fedve. Azóta a második emelet úgy van, mint ama nagy tűzvész után. Uj tető került a várra, de csak a földszint és az első emelet áll fenn eredeti állapotában.

A falak óriási vastagok, két és fél métertől négy méterig, legvastagabbak a földszinten és a börtönhelyiségeknél, melyek sötét, ijesztő képet mutatnak; meg a látásuk is remes hatha elgondoljuk, hogy itt hónapokon, sőt talán éveken keresztül sínlődtek valamikor.

Itt ebben a várban volt fogva a zsarnok Zsigmond király is, akit a magyar főurak ide zártak be. Az első emeleten van az a kis szoba, melyben elég alkalma volt Zsigmondnak elmélkedni a felett, hogy a

törekszik s ehhez joga is van. De állítsuk a bénákat a bénák közé és ne kényszerítsük őt világcsufjára az épek között baktatni, hol első ugy sem lehet, de föltétlenül utolsó lesz.

A tehetségtelennek tudományos pályára erőszakolása a szülői szeretettel ellenkezik s minden ebből származó keserv a szülők emlékét átkozza.

A szülő emlékének pedig mindig tisztának, fényesnek, áldottnak kell lenni.

Krónika a hétről.

A szerb radikális párt klubja tizenkét tagból álló bizottságot küldött ki, melynek az a föladata, hogy a pátriárkaválasztás megsemmisítése által a szerb egyház autonómiáját ért sérelem orvoslása érdekében az összes érdekelt tényezőkkel érintkezésbe lépjen és hogy az újabb pátriárkaválasztás tekintetében a kellő információkat megszerezze. Ez a bizottság szombaton tartotta első ülését Ujvidéken. Hir szerint a radikális párt több előkelő tagja, köztük Kraszojevics György horvat képviselő, legközelebb a fővárosba érkezik, hogy az illetékes körök álláspontja felől tájékozódást szerezzen. Beavatottak szerint a legutóbbi napokban annyiban történt változás, hogy a pátriárka személyére vonatkozóan a merrev ellentét némileg elsimult, mert a radikális párt tagjainak egy jelentékeny része most már bizonyos kautelák mellett hajlandó a kormány jelöltjére szavazatát adni.

A karánsebesi püspöki konzisztórium teljes ülést tartott, melyen a Popea Miklós elhalálása következtében szükségessé vált püspökválasztást október 4 ikére tűzte ki. A püspöki székre az egyedüli jelölt Muszta Filaret káptalani helynök.

A berlini »Globe« értesülése szerint a hatalmak a törökországi átalakulások következtében a berlini szerződés revíziója ügyében tárgyalásba fognak bocsátkozni. Állítólag tervbe van véve Macedonia ön-

nemzetnek is vannak jogai s nem engedi magát egy ember durva önkényének alávetni, hanem meg tudja mutatni azt, hogy milyen érzés lehet az, ha négy szűk fal közé szorítják az életet.

Az emberek élete pedig egyforma, — a népek szabadság nélkül nem élhetnek! Abban a kicsi szobában, melyben Zsigmond töltötte rabságát, a következő felirat olvasható:

MISITDEUS MISERICORDIAM SVAM SUPER ME ETERIPUIT MEDEMEDIOCATVL IFONVM DORMI SICONTVSBATVS.

A vártemplom magas termében ott látható még néhány régi, igen régi szentkép, az egyik Szent Alajos püspököt ábrázolja, midőn beteget áldoztat, a másik egy szűz Mária kép.

Volt még itt egy értékes régi festmény, Szent Borbála oltárképe, ezt azonban bizonyos Todesco nevű ur ellopta s külföldre adta el, a múlt század elején s ez állítólag Londonba került s ma is ott van.

A kórusban ott van még a régi orgona, amely a mohácsi vész előtti idők maradványa.

A vártemplom oszlopán, valamint a várkapu felett ott van még a Garák címere,

állósítása is. Magyarország-Ausztria Novibazárból kivonja csapatait és kárpótlásul Boszniát és Hercegovinát teljesen annak tálja Németország pedig, hogy az új török kormány iránt való bizalmát bizonyítsa, legközelebb lemond posta- és konzuli bírósági kiváltságairól.

Aehrenthal és Tittoni találkozása.

A politika stagnál. Az elmúlt hét egyetlen jelentős politikai eseménye Aehrenthal Lexa báró külügyminiszernek Tittoni olasz külügyminiszterrel való találkozása. A találkozás a múlt csütörtökön történt Salzburgban, a honnan a következőket jelentik: Tittoni olasz külügyminiszter csütörtökön este hat órakor ide érkezett és az Európa-szállóban szállt meg. Az idő hűvös és esős. Aehrenthal báró ma este nyolczadfél órakor érkezett ide és szintén az Európában szállt meg. A két miniszter találkozásáról, megbízható forrásból jelentik, hogy célja első sorban az, hogy megtalálják a formáját annak, hogy az olasz király ünnepies módon szerencsekívánatát fejezze ki legbensőbb szövetségeseinek császári jubileuma alkalmából. Viktor Emánuel királyt különösen azért kívánja, mert Vilmos császár a német fejedelmek élén s legújabbban Edvárd király is személyesen fejezte ki szerencsekívánatát.

A két külügyminiszter találkozásáról egy illetékes államférfi az alábbiakat mondta egy újságrónak:

Tittoni látogatása voltaképpen alkalmi látogatás. Az olasz külügyminiszter egy Ausztriában lakó birtokos barátjánál időzve, szükségét érezte annak, hogy kollégájával behatóan megvitassa a külpolitika kérdéseit. A két államférfiut azonos célok és egybehangzó program kapcsolja össze. Évenként való találkozásuk majdnem magától értetődővé vált és kétségtelenül hozzájárul ahhoz, hogy megerősítse a két államférfiut a múlt évben megállapított programhoz való ragaszkodásban és hogy különösen Tittoni tovább haladhasson a megkezdett és egyedül helyesnek talált uton, bármily akadályokat gördítsenek is eléje a sovinszta olasz politikuskok.

akiknek tulajdona volt ez a hajdan hatalmas vár.

Ugy látszik azonban, hogy a későbbi időben, a Habsburgok alatt, hűséges császár-párti urak bírták e várat, mert különben ma már ez is csak romhalmaz volna, mint ama többi sásfészek a hazában.

Siklós vára jelenleg Benyovszky Móricz grófnak, Baranyavármegye főispánjának uradalmához tartozik. A vár földszinti helyiségeinek egy részében az uradalmi tisztviselők hivatal helyiségei vannak, az első emeleten pedig néhány szoba a gróf és vendégei részére van berendezve, a többi üresen, elhagyatottan áll.

Noszlopy Tivadar.

A champagnei eredete

(Francia népmonda.)

(Folytatás.)

A kunyhónál már régen várta őt a szegény aggastyán, mert ma fia a szokottnál tovább késétt; hangosan kiáltott örömeiben, midőn végre jönni látta a teherrel karjaiban. Kimondhatatlan szájalom fogta

Mindenki ismeri Tittoni szívósságát és energiáját, a mikor az olasz érdekek védelméről van szó, de a ki Tittoni politikáját figyelemmel kíséri, tudja azt is, hogy az olasz külügyminiszter bizonyos esetverő tervek számára nem kapható és mindig össze tudta egyeztetni a különleges olasz érdekeket a szövetségesek iránt való kötelezettségekkel. A mi Tittoninak mindjárt kezdettől fogva sok barátot szerzett nálunk, éppen az volt, hogy miniszteri tevékenységének kezdetétől fogva hódolt ennek a célnak. Első beszéde 1904-ben a külügyminiszteri székéből megleghangu szózat volt a szövetséges Magyarország-Ausztriával való együttműködés érdekében. A beszéd már csak azért is nagy hatást keltett, mert elődjének politikája meglehetősen nyomasztó légkört teremtett és Olaszországgal való szövetségünk számos hívet ingadozóvá tette meggyőződésében. Hogy mindjárt első fölépésével eloszlatta a politika szenehatárán mutatkozó felhők nagy részét és későbbi akciójában is mindig hasonló cél lebegett szeme előtt, az eredmény nem maradhatott el.

Bizonyosság erre éppen a legközelebbi múlt története. A két külügyminiszter ugyanis a törökországi fordulat által teremtett helyzetben meglepő gyorsasággal egyezett meg és örömmel hallotta az olasz közvélemény komoly részének ama megnyilatkozását, hogy Törökország belső megszállása a többi közt azt az eredményt is maga után fogja vonni, hogy vitás kérdések Olaszország és Magyarország-Ausztria közt, amelyeknek különben Itáliában nagyobb jelentőséget tulajdonítanak, mint nálunk, vegleg megszűnnek. Ez a meggyőződés a jelen egyik legfontosabb kérdésében csattanós bizonyíték arra nézve, hogy mily tulzott ama bizonyos oldalról folyton újból föltalalt állítás, hogy athidalhatatlan ellentetek vannak köztünk és Olaszország között.

Egy bécsi lap tudósítója a külügyminiszterek tanácskozásáról ezeket jelenti:

A két szövetséges nagyhatalom külügyminiszterei a mai konferencián konsztatáltak Olaszországnak és Magyarország-Ausztriának azonos érdekeit a Balkánon s

el szívét ez idegen, elhagyott lény szemlélésénél, ki már alig bírt lehelni.

De hogy segítsenek rajta? Az ifju halóját nem nehezíté hal, s a kis tejkészlet ma már tel volt emészttve. A szegények aggályos tekintetei egymással találkoztak, könyvek peregték le arcukon; fujdalommal tapasztalták, mily keserű, ha segíteni akarnak és nem tudunk.

»Nem«, mondá az aggastyán határozott elszántsággal, »e szerencsétlen teremtmény ne haljon meg éhen szemünk lattára. Jer, kedves fiam, áldozzuk fel neki kecskénket, egyetlen vagyónkat! Reszkeisz? Oh, ne aggodjál jövőnk fölött, mert mit e szerencsétlennek adunk, azt magának az égnek ajándékozjuk, s az, ki a porfereg gondját viseli, bennünket se fog elfelejteni.«

Mondá s gyorsan fölemelé kését, hogy megölje a jámbor állatot, mely bizalmasan simult az ifjuhoz.

»Megálljatok!« kiáltott most az idegen, felugorván és erős karral megragadván az aczelt a bámuló aggastyán gyenge kezéből.

De nem a tehetetlen, szegény és eltorzított koldusasszony, hanem ragyogó öltönyben állt ott a szép vadászpő.

megállapodnak abban, hogy együtelmű eljárással és kölcsönös támogatással fogják ezeket az érdekeket a legbiztosabban érvényesíteni. A két nagyhatalomra nézve elsőrangú érdek az is, hogy az Ottomán birodalom szilárd legyen és a konstantinápolyi nagy átalakulás Törökország belső megerősödésére vezessen. A két nagyhatalom ennél fogva minden erejével támogatni fogja a török kormány munkáját és azon lesz, hogy tekintélye a macedóniai világegyházi megőriztessék. Nagy súlyt helyez az olasz kormány arra, hogy a Balkán-félszigeten a hatalmak valamennyi jogos érdeke egyenlő elbánásban részesüljön. Éppen ezért a szövetséges két nagyhatalom őszintén kívánja a hatalmak méltányos érdekeit támogatni a nélkül, hogy a saját mostani területbeli birtokaik tágitására gondolnának.

H I R E K.

— **A Tulipánszövetség és Védőegyesület választmánya** a f. évi szeptember 8-án, kedden, délelőtt 11 órakor a 48-as és függetlenségi kör helyiségében ülést tart.

— **A „Kaposvári Kereskedők Egyesülete”** 20 egyesületi tag kérelmére folyó évi szeptember hó 6-án (vasárnap) délután 5 órakor saját helyiségében („Korona”-szaloda) rendkívüli közgyűlést tartott. Tárgy: 1. A végrehajtási novella életbeléptetése tárgyában határozat. 2. A kereskedők rokoni és nyugdíj-egyesületének létesítése.

— **A zenegyűjtés megőrzése.** Ismertették a „Kaposvári Zenekedvelők Egyesülete”-nek a városhoz segítségért intézett kérelmét. A városi tanács — régi

Kéjjtasan rogyott lábaihoz az ifju, a nő pedig nyájasan fölemelve keblére ölelte. „Fogadd e kezét”, mondá „a tündérek leghatalmasabbja férjül választ; nehéz és kemény próbára tettem erényedet, miközben magam is szerelmeltelen szemlélgettelek sokszor, ha búbanatodban elmerülve és engem keresve keresztültévelyegtél az erdő-kön! E kemény, terméketlen földből pedig, melyet te tíz hónapig az áttal könyeiddel: ezentúl egy szer sarjadzék, mely a szerelmem fájdalmait, az élet szenvedéseit enyhítse. Legyen pedig az fehér és piros és miriád gyönggyel ékítve, habozva folyjon az ivó serlegébe!”

A jó tündér áldva terjeszté ki lilomkarjait, s csakhamar eltűnt a kietler pusztaság; az erdő elsüllyedt, a muredek sziklák összedőltek és többé nem folyt vadul a Márne vize, hanem csendesesen es tündökölve vonult tova, tetszetős kanyarodásokban. Regényes szépségű, szőlőfürtökkel diszített halmok övezik partjait, hol az a szőlő terem, melynek nedve oly titkos hatalommal bír, hogy az öröm égi tűzét oltja vilámsebességgel az emberekbe.

(Vége.)

szokásához hiven --- 300 koronát szavazott meg a zeneegyletnek.

— **Munkásgimnázium — Kaposváron.** Az „Urania” magyar tudományos egyesület azt tervezte hogy Kaposváron munkásgimnáziumot állít fel. Az egyesület elnöke, Molnár Viktor államtitkár, úgy a várost, mint a vármegyét felkérte az intézmény támogatására. A törvényhatóság már meg is szavazott e célra egy esztendőre 300 koronát; a város tanácsa szintén 300 korona megszavazását javasolja a közgyűlésnek. A munkásgimnázium már ez év október havában megnyílik.

— **A rendőrök ruházata.** A városi tanács a rendőrség és szolgaszemélyzet részére szükségelt ruhaneműek szállítással 6 ajánlattevő közül Barta Sándor Kaposvári céget bízta meg, mintegy 10000 korona összegben.

— **A villanytelep fejlesztése.** Mőhler János, a városi üzemek igazgatója előterjesztést tett a tanácsnak egy új, nagyobb teljesítőképességű dynamó-gép beszerzésére s költségvetést is készített a telep terbe vett fejlesztéséről. A tanács az előterjesztés elfogadását ajánlja a közgyűlésnek.

— **Az állami tisztviselők és a köztisztaság.** A kaposvári állam tisztviselők panaszszal fordultak a belügyminiszterhez amiatt, hogy a köztisztasági járulékot rájuk is kivetette a város a ezt az 1866 dik évi XXII. t.-cz. 138. §-a alapján sérelmesnek találták. A belügyminiszter a panaszt határozathozatal végett leküldötte a városhoz, melynek tanácsa a panasz elutasítását javasolja a közgyűlésnek azért, mert a köztisztasági intézmények különösen a tisztviselők érdekeit szolgálják s mert épp ez a társadalmi osztály lép fel a várossal szemben a legnagyobb igényekkel a nélkül, hogy a közterhek viseléséhez hozzájárulna.

— **A vár-utcai hid kiszélesítése.** Megírtuk pár nap előtt, hogy a sertéspiaczhoz vezető köhid kiszélesítésére Bereczk Sándor városi mérnök terveket és költségvetést készített. A tanács 8200 koronás költségvetés alapján megbízta a mérnököt, hogy a munkálatokra hirdessen versenytárgyalást.

— **Gőzhengert vesz a város.** A városi tanács már régebben elhatározta, hogy a városi közutak jókarbantartása céljából egy gőzhengert szerez be s megbízta Bereczk mérnököt, hogy a gőzhenger dolgában tárgyalásokat folytasson és ajánlatokat kérjen. A mérnök beszerezte az ajánlatokat s ezek alapján a tanács javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy egy körülbelül 25 ezer koronába kerülő gőzhengert vegyen a város.

— **Rózsa János** vegyészeti ruhatisztító üzlete rohamosan fejlődött és nőt nagygyává, hogy ma már Kaposvárnak egyik legnagyobb és legkeresettebb üzlete. A gyárban szünet nélkül folyik a munka; az üzlethelyiség a Fő-utca egyik legszebb pontján telve megrendelő és szállítókkal! Ma már nem csak Somogy s a szomszéd megyék, Slavónia, de Erdély, sőt Lengyelországból is felkeresik. A fővárosba nagy szállítók mennek. Eszéken egy fiók-intézete

van ma már a gyárnak szinte virágzó állapotban, nagy keresettséggel. A tisztító gép kitógástalanul dolgozik. A mocskos, egészségtelen toll helyett kapsz néhány óra alatt hófehéret, tisztát. A közegészségnek egyik legnagyobb vívmánya. Márffy, Dóri és számtalan családtól nagy toll-szállítmányok érkeztek időnként. Lengyelötiből a Barzsenyi és Ritzinger családoktól kocsikkal hozták az ágyruhát és este már hazavitték tisztán, fehéren, a legszebb elismerő levelekkel jutalmazva. A legdrágább csipkék nehéz és könnyű szövetek, asztalneműk, pokrócok kerülnek ki a gyárból. — Most pedig nyár kellén oly óriási a megrendelés, hogy a gépek folyvást zakatolnak, gőzölnék. Az ördögös masina úgy dobálja, fujja magából a tollat, pelyhet, mint mikor a vihar ragadja hó-pelyhet. Erdemes már ez maga a megtekintésre. A gyár pedig maga büszkesége nemcsak Somogyvármegye, de a Dunántulnak szintén. És mindezt egy világhírű, nagy szorgalommal bíró ember teremtette néhány év alatt, Rózsa János.

— **Pesti Hírlap.** A legelterjedtebb politikai napilap a Pesti Hírlap, amelyről tehát joggal mondhatni el, hogy legkedvesebb lapja a közönségnek. Három évtized óta hirdeti a szinmagyar radikális nemzeti politikát, teljesen függetlenül pártotól és kormányoktól Nagy elterjedését első sorban ennek köszönheti. De ezenfelül annak is, hogy mint a legnagyobb magyar napilap oly változatos tartalommal jelenik meg napoként, amely magában alkalmas a magyar közönség fokozottabb érdeklődésének felkeltésére. E tekintetben a „Pesti Hírlap” nem riad vissza sem szellemi munkától, sem a legmesszebbmenő anyagi áldozatoktól, az lévén célja, hogy egy oly lapot adjon olvasói kezébe, mely úgy irndalmi, mint laptechnikai szempontból a legmagasabb igényeket is kielégítse. A július 1-én kezdődő új évnegyedben két nagyon érdekfeszítő regény fog a Pesti Hírlapban megjelenni; sport-és sakk-rovata, valamint elismerten kitűnően szerkesztett hírvivata lehetőleg még bővebb lesz, távirati tudósításaiban a világ összes nagyobb eseményeit azonnal közli; az Esti Levelek, Szerkesztői üzenetek, Kis Komédiák és Vegyesek rovata régi kedvence az olvasóközönségnek és fő vonzóereje a lapnak. Aki egész éven át előfizet a lapnak, ha csak negyedévenként vagy havonként fizet is elő, számot tarthat a Pesti Hírlap nagy képes naptárára (karácsonyi ajándékul) és kedvezményesen árón rendelheti meg a Divat-szalonn című kitéző divatlapot. A Pesti Hírlap előfizetési ára negyedévre 1 korona, 2 óra 4 korona 80 fillér, egy óra 2 korona 40 fillér. A Divat-Szalonnal együtt negyedévre 9 korona. A kiadóhivatal címe: Budapest, V., Váci-körút 78.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Közgazdaságunk és a nők.

Az egész művelt világban folyamatban levő nőemancipáció mozgalom fő-célja — köztudomás szerint megelhetési viszonyok megkönnyebbítése.

A merész újítások céljára a nőket azokra a pályákra kívánják terelni és tényleg igen számos esetben terelik is, melyeken eddig csak férfiak működtek.

Mit igyunk?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES.

forrást, ha gyomor-, bél- és légesőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajti gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

A mohai Agnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dus szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légeső- és húgy-szervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is mint typhus, kolera, megkíméltek azok, a kik kényeséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Agnes-vizzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismert nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másféltérsnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Agnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. Forráskiszolgálás kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőkben.

Kedvelt borviz!

Csodálatos, hogy az említett főcél eszközeül nem a természetes irányt választják, t. i. azt, mely a nők természetes munkakörébe vág. Még tüzetesebben meghatározva, miért nem adnak a kenyérkeresetre szorult nőknek olyan munkát, mely nekik való és a helyet már akkor is végeztek, midőn még a modern kor szelleme nem készítette őket, hogy ők is közgazdasági tényezőkké váljanak.

A sok tekintetben visszás társadalmi helyzetet nem csekély mértékben tulajdoníthatjuk annak a körülménynek, hogy a nőket természetükkel ellenkező munkakörre utalják, holott a közgazdaság parancsolta követelményeknek jobban megfelelhetnének nekik való munkával, természetesen csak az esetben ha ezt a munkát praktikus haszonnal lehet egybekötni.

És lehet. Csak például a kézimunkákra kellene szorgosabb figyelmet fordítani.

A mai kor időt és erőt kímél, midőn a kézi munkát iparkodik lehetőleg gépmunkával helyettesíteni. Kifogástalan szép csélszerű czikkkekhez jutunk így, ámde a gép mégsem helyettesítheti teljesen a munkás kezét. megtörténik, hogy a géppel előállított fehérnemű hamarosan szakad, a gép által készített csipke egyeiden mosásnál semmivé lesz, míg a kézi munka évekig tart.

Még mai nap is családok tartják fenn magukat kézi munkából, ami világos bizonyítéka annak, hogy a gépipar még mindig nem szorította ki egészen a kézi munkát, hogy utóbbi még most is értékesnek van elismerve.

De míg egyrészt az ilyenek drágábbak, ennél fogva nehezebben szereztők meg olyanok által, ki gépmunkával is megelégedve, sokkal kevesebb összegből fedezhetik, ideig óráig, ebbeli szükségleteiket, más felől nincs gondoskodva mödről, hogy a munkás kezek terméke kellően kerüljön forgalomba, hogy értékesítése ezáltal lehetővé tesse, buzdításul szolgálja. Sok nő igen szép munkát képes előállítani, de partfogás hiányában, nem kaphat vevőt.

Ma már nem lehet erre azt mondani, hogy mivel a gépmunka eléggé megfelel az igényeknek, hagyjanak fel nők a kézi munkával és csak házi teendőjükre legyen gonjuk. Mert hány százan, ezren, vannak, kiknek egyáltalán nincsen háztartásuk, hol működhetnének, kiknek még az sem volt módjukban, hogy tanulhassanak, magukat kiképezzék, vagy ha tanulnak, mégsem nyerhetnek alkalmazást.

Sokan vannak ismét, kiknek annyi módjuk sincs, hogy a nehezen értékesíthető munkához szükséges anyagot beszerezhetnék, mások fizikai okoknál fogva nem képesek üzleti vagy gyári alkalmazásba lépni, de otthon szép munkákat tudnának készíteni. Szóval nem a kényelemben élő jó sorsú nők kézi munkára szorítása, de a szegény sorban küzdő, szerencsétlen nők kézi munkájának értesítése volna kívánatos.

Számtalan nő szívesen vinne tisztességes életet egyrészt másfelől pedig mentve volna a nyomortól, ha munkáját eladhatná. Nem kellene a kétségbeesés érzésével tölteni almatlan éjjelét és nem kellene az öngyilkosság eszméjével foglalkoznia napról-napra.

A szakmabeli kereskedőknek volna feladata ezt az ügyet felkerölni. A vállalkozási szellem ezen a téren bő aratásra, tarthatna számot. A sokra becsült kézi munkába fektetett töke igen jól jövedelmezne és amelltt keresetet nyújtana a sok ezerre menő nőknek, kik a nőemancipáció határain kívül utalvák arra, hogy kezük munkája révén tartásuk fenn magukat és nem lennének kényszerítve, hogy csekély díj inellett gyárakban női hivatásukkal ellenkező sokszor egészségüket is megtámadó munkát vállaljanak.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Rusa Ernő.

Nyomdai munkákat

jutányos áron készít

Kéthelyi L. és Társa könyvnyomdája Kaposvár.

Szőlőoltványok.

Fajtszta Ripária-Portális alanyon ott elsőrendű dugyokérzetű, teljes felelőség mellett szállítok következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Oiasz-Rizling, Kövidinka, Nemes kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgond, Oporto, Mézész-tehér, Karbenet, Sárfehér, Ezerjő, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajok: fehér és piros Chasselas, Passatuti.

1000 db. sima zöldoltvány	80	kor
1000 „ gyökeres I. oszt. 2 éves	180	„
1000 „ II. oszt.	140	„
1000 „ sima Ripária-Portális I. oszt.	16	„
1000 „ I. oszt.	9	„
1000 „ gyökeres I. oszt.	30	„
1000 „ II. oszt.	18	„
1000 „ fásoltvány I. oszt.	200	„
1000 „ II. oszt.	140	„

Előlegül az ár egynegyed részét bekülden sziveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel

Sarkany József
Gyöngyös, (Heves n.)

Ki nem szereti

felelőségét és gyermekeit!

Saját érdekében kerjen 10 fillér levélbélyeg beküldése mellett prospektust és árjegyzéket.

Szétküldés titoktartás mellett:

Bauer József

kosmetikai, higiéniai-vegyi művek.

Főképviselet és szétküldési iroda:

Wien, I, Sonnenfelsgasse 21.

C i m b a l m o t

ne vegyen, míg

Reményi Mihály

a magy. kir. zeneakadémia házi hangszerkészítőjétől árjegyzéket nem hozatott -
Budpestről Király-
utca 57.

Minden hangszerről árjegyzék külön kérendő.

RÓZSA JÁNOS

vegyészeti ruhatisztító, plissirozó, ágytolltisztító és gőzműfestő gyára.

Kaposvár, Fő-utca 31. sz., saját házában.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

plissirozó, guvrirozó, vegyészeti ruhatisztító és gőzműfestő gyárát,

mely legújabban

 ágytolltisztító géppel

bővítettett ki. — Ezen közegészségi és tisztasági szempontból felette megbecsülhetetlen eljárást melegen ajánljuk háziasszonyok, intézetek és kórházak figyelmébe.

Tisztítás folytán a toll 100%-kal növekedik.

Előzetes bejelentés után a toll tisztítása meg is várható.

SZÉKELY ÁRMIN FIAI polgári és egyenruha szabók.

A m. kir. államvasutak,
a cs. és kir. közös hadsereg,
a m. kir. honvédség
szerződéses egyenruha szállítói

Kaposvár.

Készítenek finom polgári öltönyöket, felöltőket, minden
fegyvernembeli egyenruhákat.

Raktáron tartják a legfinomabb szöveteket, kitűnő minőségű férfi- és fiu-
ruhákat, bundáskabátokat, utazóbundát, kalapot, sapkát.

Tüzoltó egyenruhák önkéntes testületek részére előnyös árban és előnyös
fizetési feltételekkel.

 Bizományi raktár a hirneves gácsi lópokróczokból.

BIRO ADOLF

SINGER ES TRSA varrógép és kerékpár bizományi üzlete

KAPOSVAR, Főutca 25,

 a Somogy megyei Takarékpénztárral szemben.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Kapos-
várrott, Főutca 25. sz. alatti

varrógép és kerékpár bizomány

üzletemben SINGER-féle és egyéb gyártmányú kü-
lönféle varrógépeket, kerékpárokat, varrógép és ke-
rékpár alkatrészeket, továbbá mindennemű sportcikkeket
nagy választékban tartok raktáron és jutányos áron bocsátom a
n. é. közönség rendelkezésére.

Dús választéku raktáram szives megtekintését kérve, azon
reményben, hogy támogatásukat mihamarább kiérdemelni szeren-
csés leszek, vagyok kiváló tisztelettel

Biró Adolf

Kaposvár, főutca 25.

Somogyvármegye legnagyobb
női kalap és divatruháza

FEKETE LAJOS

Kaposvár,

Főutca 8, Kemény palota.

Nagy választék diszített
és diszitetlen női és
gyermek szalma, csipke
és utazó kalapokban.
A híres Turul cipőgyár főraktára.

Wurm Vilmos

divatáru raktára

Kaposvárrott

a megyeházzal szemben.

Dús választék idényszerű ruha-
kelmék és selymekben, férfi és női
fehérneműek, menyasszonyi kelengyék,
szőnyeg, függöny, ágy- és aszalteri-
tők. Ujdonságok női felöltőkben, eső-
ernyőkben. Szörme, boák és karman-
tyuk. — Elismert szolid kiszolgálás.

Szabott árak!

SCHLESINGER ALBERT ÉS JÓZSEF

fakereskedők és gőztéglagyárosok Kaposvárrott

a nagyérdemű közönség becses tudomására hozzák, hogy ujonan épült és berendezett

GŐZTÉGLAGYÁRUKBAN

kitűnő minőségű hornyolt cserepet, párkány-, szin-, járda- és ékteglát,
szárazan préselt kerámitot és alagesöveket állítanak elő,

mely felsorolt anyagokat úgy helyben, valamint vidékre a legpontosabban szállítják.

Megrendelhető:

 a Kaposvári Kereskedelmi és Iparbanknál.

Hónig József divatáruháza

Kaposvár, Korona-utca 10.

Különlegességek saját készítményű
valódi

angol zephir ingekből,
női ingblousokból.

Kész gyermekruhák és kötények.

Kész női fehérneműk,
vászon- és sifon-raktár.

Fürdőruhák nagy választékban.

Tévedés,

ha valaki azt mondja, hogy jobb ká-
vét — vagy pedig olcsóbban tud ká-
vét szállítani mint

Fratelli Deisinger

fiumei cég

BUDAPESTEN

a királyi bérpalotában.

Hirdetéseket

legolcsóbb árban felvesz
a kiadóhivatal.

Nagy mellékkereset

Magas jutalékot

fizetünk olyan egyéneknek és vi-
dégi ügynököknek, kik részvé-
nyeknek részletfizetésre való el-
adásával kívánnak foglalkozni.

Általános
Bank Részvénytársaság
BUDAPEST,
Erzsébet-körut 30. szám.

PÉNZKÖLCSÖN!

20.000,000 korona áll rendelkezésére
1600 koronán felüli törzsfizetéssel bíró
köztisztviselőknek, katonatiszteknek és
nyugdíjasoknak csak kötelezvényre.
Váltó nem kell! — Megkeresésnél köz-
lendő: életkor, törzsfizetés és szol-
gálati idő.

Jelzálogkölcson:

földekre és jó helyen fekvő, értékes
bérházakra, 4 százalékos 10-60 évig
terjedő törlesztésre. — Jutalék utólag.
Válaszbélyeg.

Országos Hitel-
és Kölcsonszervező Vállalat
BUDAPEST,
VI. ker., Izabella-utca 67. szám.
Telefon: 101-28.

100,000 db.
készlet.

Szegfű és Rózsa

100,000 db.
készlet.

Skorka János rózsá- és szegfűteleptulajdonos ajánl direkt
külfországból beszerzett

óriás virágú Rem-szegfűket és nyakba nemesített
Bokor-rózsákat.

E nagy készlet miatt egyideig 30 százalékot engedélyezek.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Több díjjal kitüntetett nagy virágkötészetemben min-
denféle csokrok, koszorúk mélyen lezállított áron készíttetnek.

Tenyésztő telepemről vágott virágjaimat és begyökeresedett
cserepekben nyíl rózsákat, szegfűket, jácintokat stb. a legol-
csóbb napi áron szállítom.

Sok nemesfajú szegfűmagjaimról szól név-árlappal készséggel
szolgállok.

SKORKA JÁNOS
5 hold rózsá- és szegfűtelepe
B.-Szarvason.

NAGY LAJOS

SZIJGYÁRTÓ, NYERGES ÉS BÖRÖNDŐS
KAPOSVÁR, Erzsébet-ut, 12. szám. (Piacz-tör.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmébe aján-
lani elsőrendű

szijgyártó, nyerges és bőröndös üzletemet,

melyet helyben, Erzsébet-ut 12. szám alatt (Piacz-tér), nyitottam és
a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően rendeztem be.

Raktáron tartok kocsizó, lovaglő és istálló felszereléseket, ugy-
szintén bőrönd, vadászati és bőr-díszmü árukat.

Megrendeléseket és javításokat pontosan készítek